

Architektura zahalená světlem

Skleněný organický showroom firmy Leonardo

Ing. arch. K. U. Kasanová, ERCO lighting GmbH

Úvod

Nový showroom německé firmy Leonardo příznačně nazvaný Glass Cube vyrostl v sousedním Německu. Na ploše přesahující tisíc metrů čtverečních skrývá čistá skleněná stavba neuvěřitelně bělostný prostor protkaný buněčnými spoji. Budova byla postavena na okraji vestfálského města Bad Dribung a autorem projektu je kancelář 3deluxe. V organismu stavby sklo symbolizuje kůži a tvoří předěl mezi fiktivním a reálným prostředím. Charakteristické organické tvary se promítly i do návrhu chodníku, který obklopuje stavbu. Sochařsky tvarovaný interiér zářící čistotou je vytvořen z čistě fluidních tvarů. Zákazníci, kteří tyto prostory navštíví, se mohou posadit ke stolkům z corianu a do křesel z bílé kůže. Samotná stavba svou koncepcí propojuje interiér s exteriérem tak, že má návštěvník pocit, že uvnitř je venku a naopak. To, co tvoří neopakovatelnou atmosféru této stavby kromě organických tvarů, je světlo. Ať už je denní, nebo umělé.

Obr. 1. Světlo se stalo prostředkem, jak zdůraznit obsah a hodnotu značky ve smyslu koncepce Corporate Light

Světelná koncepce

Důležité pro zdařilé řešení světelného konceptu z hlediska psychologického působení na člověka jsou kategorie vnímání. Tři základní kategorie – světlo pro vidění, světlo pro pohled a světlo pro dojem – se vracejí k Američanovi Richardu Kellymu, pionýru světelného projektování. Zkušenost ukazuje, že koncepce osvětlení jsou vnímány jako zdařilé, příjemné a úspěšné, pokud v nich lze najít všechny tři prvky ve vyváženém poměru. Všechny tři typy osvětlení se staly i zde základem návrhu.

Řešení osvětlení

Většina svítidel v předváděcí místnosti je zabudovaná do podhledu tak, aby nerušila dojem z architektury. Svítidlo zde není jen designovým prvkem, ale nástrojem pro zvláštní účely použití. Je tu především proto, aby vytvářelo určitý typ osvětlení, který zaručí požadovanou světelnou scénu. Předmět a světlo mají vzájemný vztah, a tak bylo nutné najít svítidlo, které vyhovuje. Na první pohled působí svítidla stejným dojmem, protože mají identický design. To, co je však rozlišuje, je část, která běžnému návštěvníkovi zůstává skryta. A to je reflektor. Podle

Obr. 2. Pro dokonalé rovnoměrné osvětlení svislých ploch jsou zapotřebí speciální svítidla typu „wallwasher“; v tomto případě jde o typ s kruhovým výstupním otvorem

jeho tvaru a povrchu je svítidlo schopno generovat světelný paprsek do požadovaného směru a v potřebné difuznosti. Ať již je to osvětlení stěn šikmými svítidly typu „wallwasher“, směrovými „directional“ a nebo přímými svítidly typu „downlight“. Kombinace různého směrového světla je schopna vytvořit kontrasty,

kteří lidskému oku připadají atraktivní. A právě modelace je velmi důležitá pro zvolený univerzálně bílý prostor.

Světelný koncept zdůraznil tektoniku stěn použitím šikmých svítidel. Díky dokonalému a rovnoměrnému osvětlení stěna působí lehce, téměř nehmotně. To umožňuje dosáhnout efektu vyzařování světla,

kteřé vychází zevnitř ven. Tento princip první použil americký architekt Richard Kelly ve foyeru slavné Seagram Building v New Yorku od Miese van der Roeho. Důraz na osvětlení stěn dává pozorovateli dojem většího prostoru a zároveň osvětlené stěny redukuje kontrast mezi popředím a pozadím. Jedním z důležitých kritérií pro svítidla typu „wallwasher“ je poskytnutí rovnoměrného osvětlení stěny a úhel clonění. Od stěn odražené difuzní světlo osvětlí nepřímým světlem místnost a je možné ho částečně využít i jako základní světlo. Předpokladem je asymetrické rozložení svítivosti svítidla. Musí být nastaveno tak, aby vyhovovalo vzájemné poloze mezi vertikální stěnou a pozicí svítidla. Efektivní úhel clonění pro zapuštěná svítidla potom zlepšuje vizuální komfort. V některých místech svítidla osvětlují stěny výšky až 11 m. K osvětlení byla zvolena svítidla od společnosti Erco Lighting. Jde o typ Lightcast lens wallwasher HIT-CE 70W. Ze stejné „rodiny“ bylo vybráno směrové osvětlení, a to typy Lightcast directional a Lightcast downlight.

Součástí showroomu je i předvádění nových produktů a koncepce řešení firemních obchodů. Zde se osvědčily zapuštěné lištové systémy, které zaručují maximální flexibilitu. K osvětlení byly použity světlomety typu Optec, které vytvářejí zdů-

Obr. 5. Účinek světla v prostoru lze jen stěží postihnout slovy – je třeba jej prožít

razňující osvětlení. Mají různé rozložení svítivosti, a tak jimi lze svítit úzkým, ale i širokým světelným svazkem. Jako zdroj byla použita halogenidová výbojka.

V celkové koncepci osvětlení si autoři pohráli i s barevnými akcenty. Důležitou roli zde hrály šifónové závěsy a jejich transparentnost. Dynamické

Závěr

Kreativní koncepce osvětlení začíná myšlenkou. Cesta od myšlenky ke skutečnosti trvá dlouho a vyžaduje mnoho přesvědčování. Světlo je více než médium, které člověku umožňuje vnímat věci. Je to právě světlo, které dává různým prosto-

Obr. 3. Architekturní kancelář 3deluxe použila několik typů osvětlení od rovnoměrného, přes akcentující až po scénografické, aby dosáhla potřebné atmosféry

Obr. 6. Akcentující osvětlení v kombinaci s osvětlením stěn vytváří neopakovatelné prostředí

Obr. 4. Bez vysoce účinných halogenidových výbojek by osvětlení současných obchodních prostorů nebylo myslitelné

osvětlení, které umožňuje měnit barvy, vytváří zajímavý akcent díky zadnímu svícení, které podtrhuje změnu barevných nálad.

Fascinující organickou architekturu netvoří jen samotná stavba, ale i její bezprostřední okolí. Betonová síť chodníku, která protíná travnatou plochu, byla doplněna zdůrazňujícím osvětlením úzkouhlým světlometem Grasshopper.

rům neopakovatelnou individuální atmosférou, a proto je práce se světlem umění. Investice do kvality osvětlení jsou tudíž účelné, a to jak z hlediska ekonomického, tak i ekologického. Je-li osvětlení pečlivě vyprojektováno a jsou-li použity kvalitní výrobky, optimálně podtrhuje architekturu – a nejen ji. Krátce řečeno, s inteligentním vyprojektováním a kvalitními osvětlovacími nástroji vznikají řešení, která při nízkých provozních nákladech uspokojí veškeré estetické, funkční a ekologické požadavky tak, jak je tomu i v případě Leonardo Glass Cube. ☒